

Saksbehandlar: Ingeborg Lysne Mcevoy, Næringsavdelinga
Sak nr.: 08/1140-34

Melding om kystskogbruket 2015

Fylkesrådmannen rår Hovudutval for plan og næring til å gje slik tilråding:

Hovudutval for plan- og næring rår fylkesutvalet til å gjere slikt vedtak:

1. Sogn og Fjordane fylkeskommune sluttar seg til Melding om kystskogbruket 2015.
2. Sogn og Fjordane fylkeskommune vil følgje opp Kystskogmeldinga i samarbeid med dei andre deltakande fylkeskommunane.
3. Sogn og Fjordane fylkeskommune er sjølv i ein omstillingsfase. Det vert difor teke atterhald i høve administrativ kapasitet og ev. tilgjengelege budsjettmidlar.

Vedlegg:

Samandrag av «Melding om Kystskogbruket 2015»

SAKSFRAMSTILLING

1. Bakgrunn for saka

Skogen gror godt langs kysten. Som resultat av den store skogreisinga midt på 1900-talet vil kystfylka om nokre tiår ha nær halvparten av det produktive skogarealet i landet. Likevel har skognæringa tradisjonelt betydd mindre langs kysten enn i innlandet. For å utnytte det veksande potensialet, gjekk alle fylka langs kysten - frå Vest-Agder til Finnmark - for nokre år sidan saman og laga «Melding om kystskogbruket». Fylkesutvalet i Sogn og Fjordane slutta seg til denne i 2008. Kystskogmeldinga vart laga for å vise fram næringspotensialet i skogen langs kysten, kartlegge flaskehalsar og foreslå tiltak for å auke aktiviteten.

Tidlegare er det gjort følgjande vedtak med relevans for saka:

- 2008: FU-sak 82/08.
- 2012: HPN sak 65/12.
- 2012: HPN sak 58/12, tilsegn på kr 185 000,- samla for 1. til 3. program år.
- 2013: HPN sak 85/13, kystskogbruket fekk kr 75 000,- til fylkeskommunalt oppfølgingsprogram. Tilskotet vart dekkja med disponible midlar frå tidlegare år.
- 2014: HPN sak 17/14: Kystskogbruket fekk kr 70 000,- til infrastrukturprogrammet.
- 2014: HPN sak 43/14: Rullering av melding, kr 140 000 til Kystskogbruket.

2. Nærare omtale

Arbeidet i Kystskogbruket gjev gode resultat for skognæringa i Sogn og Fjordane. Kystskogbruket skal ha mykje av æra for nødvendige ekstramidlar både til tiltak etter Dagmar og til oppryddings- og infrastrukturmidlar. Kystskogbruket har også hatt som oppgåve å synleggjere moglegheiter og utfordringar i kystskogen overfor politiske miljø. Skogbruket i innlandet har tradisjonelt fått mest politisk merksemd, men når kystskogen no står samla er det lettare å få gjennomslag for saker som er særleg viktige for skogbruket i kystfylka.

Resultat av Kystskogmeldinga 2008

Gjennom arbeidet med kystskogbruket er det sett i gang fleire prosjekt for å legge til rette for auka verdiskaping frå skogen. Døme på dette er:

- «Verdiskapingsanalyse av kystskogbruket», ei samfunnsøkonomisk analyse av marknads- og verdiskapingspotensialet for bruk av tre i kystfylka.
- «Infrastrukturprogram i kystskogbruket» skal finne ut korleis ein optimaliserer utbygging av infrastruktur som trengst for å utnytte dei ståande skogressursane.
- «Kompetanseutvikling i kystskogbruket» skal drive informasjon og aktivitetsskapande arbeid blant dei mange skogeigarane.
- «Frå ti til en» prøver ut ulike løysingar for grunneigarsamarbeid om skogsdrift.
- «Virkesterminaler i kystskogbruket» har som mål å byggje ut fleire tømmerkaier langs kysten.
- «Taubanesatsing» som skal auke avverkinga i bratt og vanskeleg terreng.
- «Skogsvegprosjekt» som skal hjelpe til ved planlegging av skogsvegar.

Det er ein stor fordel for skognæringa langs kysten å kunne stå saman i eit slikt nettverk. Kystskogbruket skil seg frå skogbruket i innlandet, både når det gjeld klima og topografi, eigedomsstruktur og infrastruktur. Det er difor nyttig at kystfylka står saman om arbeid som kan gi auka verdiskaping frå skogressursane langs kysten.

Skognæringa i kystfylka skapte produksjonsverdiar for 20,7 milliardar kroner i 2011, inkludert ringverknader på om lag 4,8 milliardar kroner. Verdiskapinga har variert år for år, men kystskogindustrien har hatt ei betre utvikling enn industrien i resten av landet. Skognæringa langs kysten sysselsette i 2013 nærare 13 500 personer, inklusive ringverknader.

Kystskogmeldinga 2015: Hovudmål for verdiskaping frå kystskogbruket

- *Verdiskapinga i Kystskogbruket skal firedoblast fram til 2045.*

Det er nyleg lagt fram ein nasjonal strategi for den skogbaserte verdikjeda, SKOG22. Der er konklusjonen at skog- og trenæringa i Norge vil ta ei nøkkelrolle for å realisere det grønne skiftet i Norge. Det er potensial til å firedoble omsetninga i skog- og trenæringa fram mot 2045. Det er naturleg at Kystskogbruket set seg same langsiktige mål som SKOG22.

Skog- og trenæringa i kystskogbruket har eit økonomisk omsetningspotensial på ca. 60 milliardar kroner pr. år, dersom vi legg SKOG22 sine føresetnader til grunn. Dette er ei firedobling frå nivået i 2011 på 15,9 milliardar kroner.

For Vestlandet og Nord-Norge sin del er det behov for å sikre avsetning for dei betydelige skogressursane som er bygd opp, og som etter kvart vert tilgjengelege. For Trøndelag handlar det om å vidareutvikle eksisterande industri, samtidig som det vert satsa på nyutvikling. Trøndelag, med sine skogbrukstradisjonar og kompetanse, kan vere ein motor i dette arbeidet, og særleg bør skognæringa i aukande grad samarbeide med FoU-miljø.

Kystskogmeldinga 2015: Hovudmål for klimatiltak i kystskogbruket

- *Kystskogen sitt karbonlager skal aukast og trevirke skal i aukande grad erstatte mindre klimavennlege material og energikjelder.*

Det grønne skiftet, eller overgangen frå svart til grøn karbon, gir store moglegheiter for norsk skognæring og er eit opplagt konkurransefortrinn nasjonalt og internasjonalt, viss vi satsar på produktutvikling. Trevirke er et material med lågt CO₂- fotavtrykk, og bør i langt større grad erstatte mindre klimavennlege materialar. Trevirke til energiformål bør erstatte kol, olje og gass. Å plante

skog er eit effektivt tiltak for å binde CO₂. Kysten har store areal som eignar seg for klimaskogplanting, og vi har høve til å ta eit særskilt ansvar nasjonalt for det tiltaket.

Kystskogmeldinga 2015: Delmål og strategiar

- *Kystskogen sitt produksjonspotensial og skogressursar skal utnyttast. Vi skal sikre auka skogproduksjon og råstoff-forsyning på kort og lang sikt, ved å:*
 - *Arbeide for ei ekstraordinær satsing på infrastruktur i kystskogbruket, og gjennomføre tiltak i tråd med infrastrukturprogrammet*
 - *Bidra til aktiv og berekraftig ressursforvaltning, auka skogplanting og kvalitetsproduksjon i skogen, for å sikre langsiktig råstoff-forsyning og karbonbinding*
 - *Få opp ei velfungerande forvaltning på kommunalt og regionalt nivå i kystskogbruket*
 - *Sikre tilstrekkeleg rekruttering og kompetanse gjennom utdanning på alle nivå*
- *Auke bruk av tre og treprodukt. Marknaden skal bli få tilbod om konkurransedyktige produkt av fornybare materialar med positivt CO₂-avtrykk, ved å:*
 - *Legge til rette for å stimulere til bruk av bioenergi frå skog*
 - *Tilby konkurransedyktige løysingar innan bygg og energi, og drive marknadsutvikling for å fremme bruken av bærekraftige løysingar*
 - *Gi material med positivt CO₂-fotavtrykk konkurransefortrinn ved at offentlig sektor brukar moglegeheitsrommet i planer, regelverk og innkjøpsordningar til å stille krav om bruk av berekraftige løysingar.*
- *Rammevilkår som gir konkurransekraft for heile verdikjeda*
 - *Synleggjere behov for føreseielege rammer og konkurransevilkår for skognæringa i heile landet*
- *Meir vidareutvikling og innovasjon i verdikjedene*
 - *Vidareutvikle kommunikasjon, informasjon og marknadsarbeid som er etablert saman med bransjeorganisasjonar og andre aktørar*
 - *Greie ut skognæringa sitt behov for, og tilgang til, kapital og investeringar.*
 - *Legge til rette for vidareutvikling av eksisterande, og etablering av ny skogindustri*
- *Bidra til å utvikle ein nasjonal skogeigarpolitikk*
 - *Utvikle ein skogeigarpolitikk som stimulerer til, og sikrar skogaktivitet*
- *Etablere og avsette til klimaskogar på 1 million dekar med en opptrapping til 5 millionar dekar i løpet av dei kommande 50 åra*
 - *Bidra til å etablere eit nasjonalt finansiert "Klimaskog-program"*

Forventa oppfølging frå fylkeskommunane

Melding om kystskogbruket er fylkeskommunane sin strategi. Det betyr at det også er fylkeskommunane sitt ansvar at mål og strategiar blir følgde opp med konkrete utviklingsaktivitetar.

I samband med vedtak om rullering av Melding om Kystskogbruket bad styringsgruppa om at fylka sitt felles oppfølgingsarbeid skulle avklarast. Styringsgruppa rådde til at fylkeskommunane framleis skulle ha eit langsiktig perspektiv på oppfølgingsarbeidet av meldinga, og bad fylka om å vedta ein intensjon om vidare deltaking. Det gjorde HPN i sitt møte 27. mai 2014 då det vart løyvd 140 000 kr til rullering av Melding om kystskogbruket (sak 43/14). I tilsegnsbrevet til Kystskogbruket var ordlyden:

«Føremålet med tiltaket er å oppdatere og vidareføre eksisterande melding. Det er også ønskeleg at det skal utviklast eit godt eigarskap til meldinga både politisk og administrativt i fylkeskommunane.»

Styringsgruppa har hatt ein høyringsprosess rundt oppfølgingsarbeidet og ber fylkeskommunane slutte seg til følgjande:

- Oppfølgingsarbeidet av den rullerte meldinga vert organisert som eit fireårig prosjekt frå 2015.
- Styringsgruppa bør bestå av 6 medlemmar, to frå kvar landsdel.

- Dei fylkeskommunale nettverksgruppene vert vidareførte.
- Det vert inngått eit samarbeid med Skognæringa Kyst om prosjektleiing og sekretariat.
- Finansiering av oppfølgingsarbeidet vert delt mellom fylkeskommunane og vil ligge på 100 000 - 150 000 kroner pr. år.

3. Vurdering

Melding om kystskogbruket tek tak i dei felles overordna utfordringane for kystfylka, og peikar på løysingar i eit samarbeid med næringa og statlege etatar.

Skogen i Sogn og Fjordane er i vekst, og i åra framover er det store kvantum som vert hogst-modne. Det er difor viktig å auke hogsten i Sogn og Fjordane slik at vi får utnytta desse ressursane før dei går tapt. Samstundes må det stimulerast til nyplanting og skjøtsel slik at ressursane vert fornya for komande generasjonar og samstundes vere eit klimaverktøy ved å binde CO2. Fylkeskommunen bør bidra til å nå desse måla ved å vere med vidare i kystskogbruket saman med dei andre kystfylka.

Det arbeidet som er gjort hittil i Kystskogbruket viser at skogbruket i Sogn og Fjordane får mykje att for ein relativt låg inngangsbillett. Det er gjennomført store utgreingar og analyser, kompetansehevingsprogram, og rådgjevingsressursane er styrka.

Samarbeidet om kystskogbruket gjer det også lettare for Sogn og Fjordane fylkeskommune å spele ei rolle som regional utviklar for skogbruksnæringa i Sogn og Fjordane. Åleine er vi ein liten aktør, men kysten samla kan bli ein maktfaktor. Samarbeid effektiviserer utviklingsarbeidet, og gjer kystskogbruket til ei meir synleg næring overfor sentrale styresmakter.

Kystskogmeldinga er eit viktig arbeid, men det må takast med i vurderingane at Sogn og Fjordane fylkeskommune er i ein omstillingsprosess. Dette bør vi markere ved å ta eit visst atterhald om kva midlar og arbeidsinnsats vi kan leggje inn i eit vidare samarbeid på området.

4. Tilråding

Fylkesrådmannen rår til at Sogn og Fjordane sluttar seg til rullering av Kystskogmeldinga og held fram samarbeidet med dei andre fylka i Kystskogbruket, men med eit visst atterhald om kva midlar og arbeidsinnsats vi vil ha til rådvelde.